

ROTSTUINEN EN ALPENPLANTEN.

Als ik bovenstaand woord neerschrijf, denk ik vaak met ernst, hoe lang het nog zal duren, alvorens in onze tuinarchitectuur het popperige aan de eene kant en het te grove aan de andere kant zal verdwijnen. Als men begint, zich in te denken de prachtige en vooral indrukwekkende omgeving, vanwaar de planten komen, waar geheele plekken begroeid zijn met Campanula's of Primula's; andere plaatsen met Semperviums en andere planten, dan bekruipt ons een onplezierig gevoel bij het aanschouwen van een hoopje steenen van 1-1½ in middellijn of een zielig muurtje van gewone baksteen. En, hoe vaak zien we ze niet. Men zal zeggen: „ja maar er is niet meer ruimte“. Doch het zit hem niet in de grootte, maar in de wijze van aanleg.

Laatst zag ik voor een groep groote boomen een hooge stapel rotsblokken, met sterk naar de zonkant getrokken planten zonder eenige lijn van aanleg. Zoo iets moet afschrikken!

Alvorens men er toe overgaat een rotstuintje of plantenmuurtje aan te leggen, moet men zich goed op de hoogte stellen van den tuin, waarin zoo een aanleg komt en van de planten, die men gebruiken zal. Zoo zal op een klein en laag muurtje de weelderige Tijn, Arabis, Saxifraga Cotyledon niet overal op haar plaats zijn, al kunnen ze voor muurwerk zeker gebruikt worden.

En op een groote rotspartij worden de langzaam

groeïende *Sempervivums* vaak verdrongen bij een volle beplanting, wanneer men ze er tusschen plantte.

Wat de aanleg betreft, moet men in tuin of park een goede plaats zoeken. In parken leenen zich bij voorkeur uitstekende punten in een vijver met op den achtergrond heestergewas; echter niet te dicht er op, ten einde de partij goed uit te laten komen. Bij een vijver doet een rotspartij het veelal goed, vooral door de vochtminnende planten als *Primula* en *Saxifraga*. Heel mooi voldoet bij zoo'n partij een trappad van behoorlijke breedte, samengesteld uit steenblokken.

Verder leenen zich voor een rotspartij goed de kanten langs een waterpartij, voorts dalvormige terreinen of een talud langs een pad. Echter niet midden in een gazon. Dat geeft iets onnatuurlijks.

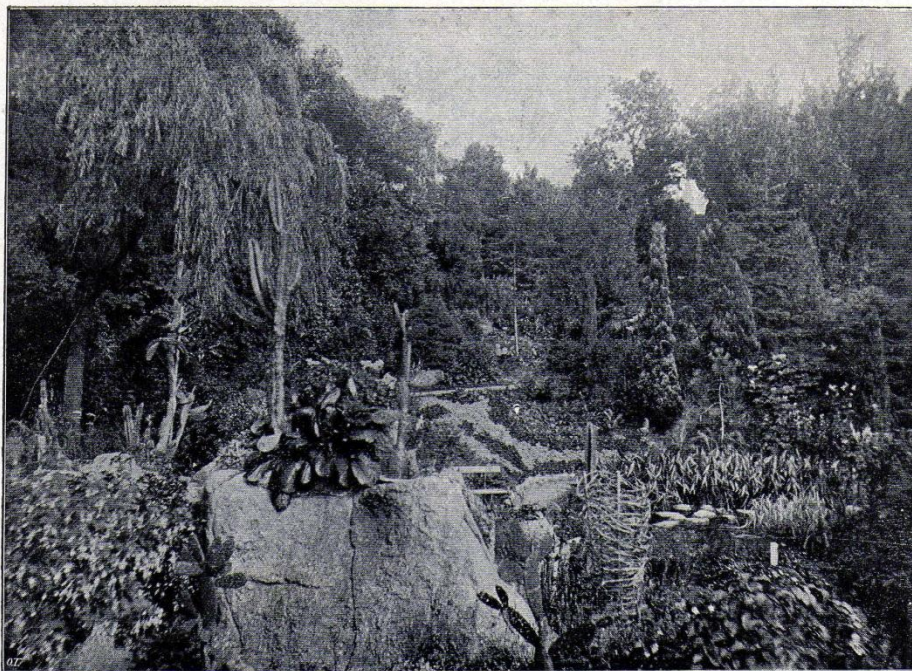
In kleine tuinen leent zich een talud om het huis heel goed voor rotstuinjtes. Waar vaak landhuizen ge-

komt een tweede regel steenen op 1 M. afstand daarboven, en zoo gaat dit door tot de geheele hoogte van het talud bekleed is. Na een jaar geeft zoo'n talud veel voldoening. Denk om goeden grond en waar noodig kalk er door.

Er zijn vele rotsplanten verkwijnd door slechte bodemverzorging. De bovenste steenlaag beplant men met *Aubrietia*, *Tijm*, *Veronica*.

Op heuvelachtig terrein zijn ook de heuvels te gebruiken, als men ze maar goed los maakt. Voor rotspartijen moet men alle heuvels, dalen en taluds benuttigen.

Heel mooi kan ook een rotsmuur zijn met diverse planten. Hiermede gaat men te werk als met het trapsgewijs talud; alleen komen de steenen hier recht boven elkaar. Men zorgt echter voor een betonnen opgemetselden voet, daar anders verzakkingen kunnen plaats vin-



Rotstuin in den Hortus Botanicus te Groningen. (Orig. foto voor O.T.)

bouwd worden, iets hoger dan den tuin, is dat zeer gemakkelijk, te meer daar dan planten gebruikt kunnen worden voor zon en schaduwzijde. Ook een hooge partij naast het huis, vanwaar men in den lageren tuin kan komen, kan mooi zijn.

Een rotstalud kan op tweeelei manieren toegepast worden. Ten eerste een schuine opstelling, ten tweede een trapsgewijs talud. Deze laatste is de mooiste, omdat de planten daar het beste tot haar recht komen.

Vooreen schuin talud hebben we noodig een lossen bodem, waarop grootere en kleinere steenen worden aangebracht en waartusschen ruimte wordt gelaten, voor het inplanten van diverse planten. Gebruikelijk is steenen en planten tegelijk aan te brengen. Men weet dan precies de ruimten en de planten krijgen een behoorlijke plaats.

De trapvorm stelt men samen door een rij steenblokken uit te zetten en ruimte tusschen de steenen te vullen met grond; de voegen moeten ruim genoeg zijn om te beplanten. Is het grondvlak breed genoeg, dan

den. Zulke muurtjes kunnen verschillend aangelegd worden, door diverse soorten van steen. Flagstonepaden zijn aardig in zulk een rotschoek.

Bij tuinmuren moet men bij het stapelen tegelijk de planten plaatsen. Een mooie muur moet ongeveer 2 M. hoog zijn. Ook moet men daarvoor geen kleine en gelijkgevormde steenen nemen. Tusschen de kleine steenen zijn de compact groeïende planten op hare plaats, in de voegen van groote steenen staan bossige en afhangende planten het mooiste.

Eens zag ik zulk een muur als scheiding tusschen siertuin en groentetuin aangelegd en dat was waarlijk schitterend!

Een andere vorm van rotstuin is die met ommuurde vakken en vijvers; in Holland zijn deze nog vrijwel onbekend. Ook de paden zijn geplaveid. De groei over de lage muurtjes (25—50 c.M.) is na een paar jaar soms wat wild en een ander vereischt zorgvuldig onderhoud. In dit soort tuinen kunnen water- en rotspartij samengebracht worden. De paden bestaan uit vierkante

stukken steen die op bepaalde afstanden van elkaar liggen.

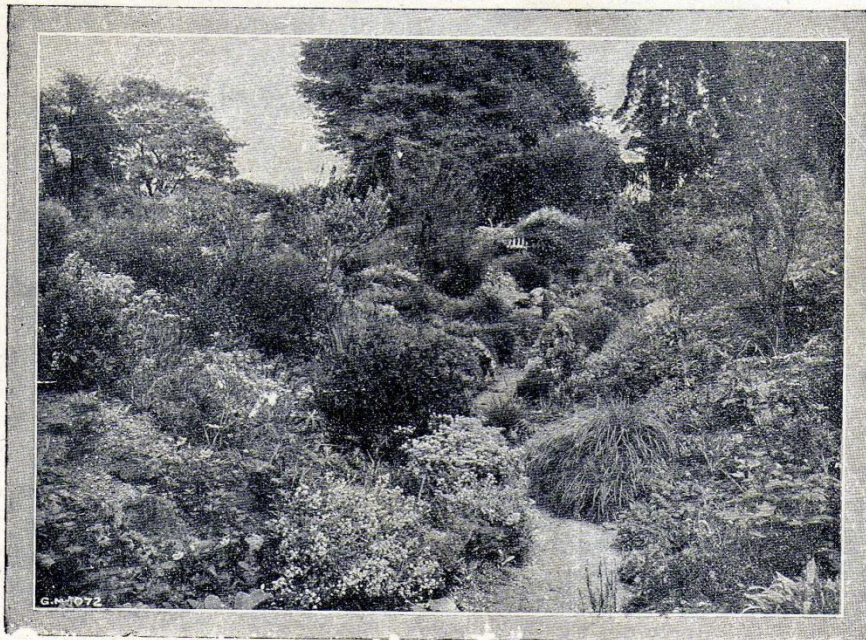
Zulke tuinen kan men beplanten met rotsheesters, als conifeertjes, Acer, Hypericum, Daphne, enz. Voor een heuvel- of dalbeplanting moet de steen liefst ongelijk van grootte en model zijn.

Naast de aanleg is de plantenkeuze van belang. Wildgroeïende planten moeten niet bij elkaar staan, wijl zij spoedig door elkaar groeien. *Gentiana Freyniana* zal op zonnige en droge plekken spoedig kwijnen, terwijl het Edelweiz op vochtige, beschaduwde plaatsen grauwwordt in plaats van zilverbank. Dit zijn een paar planten, die veelvuldig aangepant worden. Er zijn echter vele andere zeldzaam voorkomende soorten, die een zorgvuldig gekozen plaats eischen, zooals verschillende *Primula's*, *Campanula's*, *Delphiniums*.

We hebben in het najaar de *Cimicifuga Simplex* (50 c.M.), met haar witte pluimpjes, *Cotoneaster horizontalis*, *Phyteuma Scheuchzeri* (40 c.M.) blauw, mooi naast

Voorts hebben we van Febr. tot en met Mei in bloei: *Alyssum saxatile*, (enkel en dubbel) geel; *Arabis*, (enkel en dubb.); wit en ook roze; *Iris pumila* (wit, geel, blauw, 20 c.M.); *Omphalodes verna* (blauw, gelijkt op Vergeet-me-niet); *Gentiana* (blauw, 15 c.M.); *Polygala chamaebuxus purpurea* (rood en geel), schaduw; *Orobis* (roze, geel of wit); *Potentilla aurea* (oranje); *Saxifraga's* (vroeg soorten); *Epimedium* (lila, wit en geel); *Erysimum rupestre* (oranje); *Cerastium* (wit) en *Ajuga* (blauw).

Van Juni tot Sept. bloeien er zeer vele. Denk maar eens aan de verschillende *Campanula's* in blauw, wit en violet, Tijn in roze, wit en purperrood; *Veronica* van wit tot diep-blauw en zacht roze; de zeer rijkbloeiende *Helianthemums* in oranje, geel en rood; *Geraniums*, roze rood: *Geum*, oranje en rood; *Gypsophila*, roza, wit: *Nepeta*, blauw, lila; *Leontopodium* (Edelweisz); *Mecanopsis* (blauwe Papaver) zeer rijkbloeiend; *Phlox*-soorten als: *amoena* (roza), *setacea* (wit tot purperrood); *pilosa*



Een landschappetijken Rotstui.

Saxifraga Cotyledon (60 c.M.) wit, *Roscoea cautiloides* (40 c.M.) geel.

Voor groote partijen of muren is variatie van hoogte en lage planten gewenscht.

Er zijn voorts voorjaarsbloeiërs, zomer-, herfst- en winterbloeiërs, kruipende planten, planten met gekleurde bladen en planten die 's winters haar blad behouden.

Een goede grondsoort is humusrijke aarde, (bladaarde met graszodengrond), welke voor sommige planten vermengd kan worden met kalk.

In 't voorjaar bloeien *Megasia* (*Bergenia*), rood tot roza 25—50 c.M., Jan.—Maart;

Anemone Hepatica, wit, rose of blauw 15 c.M., Mrt.—April;

Soldanella, blauw, 10 c.M. " " ;

Adonis, geel tot rood, 15—25 c.M. " " ;

Primula denticulata, lila-wit, 20 c.M. April—Mei;

" *Auricula*, gemengd, 15 c.M. " " ;

" *lichiangensis*, purper, 35 c.M., " " ;

" *rosea* gr.fl. roze, 15 c.M., " " ;

" *suaveolens*, geel, 15 c.M., " " ;

(roze-rood) en *stellaria* (wit en blauw). Een kruipende *Phlox* is *P. verna* (roze, 15 c.M.)

Heel mooi is *Allium narcissiflorum*, met hangende, purperroode bloempjes (25 c.M.); *Oenothera missouriensis*, prachtig geel. Ze kruipt over de steenen en geeft groote bloemen; *Dianthus caesius*, wit, roza, rood; een rijke bloeïster is *Saponaria ocymoides splendissima*, deze vormt roode vlekken op onze rotspartij. Ze is kruipend, en niet hooger dan 10 c.M. Mooi daarbij passen lage *Veronica's*, als *rupestris* (helder blauw), *Allionii* (donker blauw). Geheele steenstukken kunnen overdekt zijn met *V. repens*, een prachtig kruipertje, dat vanaf Mei overdekt is met een dek van witblauwe bloempjes.

Nieuwsgierig kijken *Viola cornuta* en *V. gracilis* in diverse vormen gedurende den geheelen zomer op de half beschaduwde plaatsen, ook de prachtige *Incarvillea Delavayi* (60 c.M.) roza, en *I. grandiflora* (30 c.M.) donkerder van tint. Voor muren heeft men in den zomer veel genot van *Linaria's* (geel, lila), *Saxifraga Cotyledon* (wit), *Sedums* en *Sempervivums*, *Dianthus Aubrietia*,

ONZE TUINEN

GEILLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS
EN VAKLIEDEN - GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

ABONNEMENTEN:

ABONNEMENTEN:

Naar het Binnenland:					
Gewone uitgaaf	fr.	p.	p.	per half jaar	f 3.45
Luxe	"	"	"	"	4.50
Naar Nederlandsch-Indië:	"	"	"	"	"
Gewone uitgaaf	fr.	p.	p.	per half jaar	f 3.60
Luxe	"	"	"	"	5.50
Naar het Buitenland:					
Gewone uitgaaf	fr.	p.	p.	per half jaar	f 5.10
Luxe	"	"	"	"	8.—
Post nummers	15	cts.	luxe uitgaaf	20	cts.

Redactie: B. BOON en A. J. VAN LAREN
Voor adressen zie men volgende pag.

Uitgave:
GRAFISCHE KUNSTINRICHTING
S. BAKKER Jz.
Amsterdam, N. Z. Voorburgwal 256
en Koog-Zaandijk, Telef. Interc. 816.

ADVERTENTIËN: Per regel: Witte pagina 40 ct. per regel. Omslagpagina 25 ct. per regel. Bij contract speciale conditiën. Advertentiën worden uiterlijk aangenomen tot Dinsdag 4 uur. Advertentiën zonder opgaaf van plaats worden op de witte pagina's geplaatst. Aanvragen voor speciale conditiën moeten uitsluitend gericht worden tot onze vertegenwoordiger W. F. CROUWEL. Utrecht, Burgemeester Reigersstraat 11bis, Telefoon Inter. 12131.

DODECATHEONS.

Als het nieuwe jaar is ingetreden, hebben we het gevoel of het ergste geleden is, en we ons nu weer op een nieuw begin kunnen gaan instellen. Ja, met dit zachte voorjaar is het net of we pal voor de lente staan. Maar, hoewel het nu nog Januari en in de eerste paar maanden

mende seizoen den tuin wil verfraaien, en ontwerpen van nieuwe indeelingen en groepeeringsen, die meer succes beloven.

Bij de keuze van de bloeiplanten nu, moet ge ook eens denken aan de Dodecatheons, welke de Duitschers



Bloeiende Dodecatheons in den Hortus te Amsterdam.

(Orig. foto voor O. T. van den heer A. J. Herwig te Amsterdam.)

De jaars kan het juist stevig winteren. Evenwel, dat behoort ons niet te beletten aan den komenden zomer aan onzen tuin te denken. Integendeel, telkens, als we weer dat veroorlooft, moeten we in den tuin aan ons werk, of anders maken we alvast plannen op het oog van planten, waarmede men in het ko-

„Götterblume“ (Godenbloemen) noemen, en die men te
zeden in tuinen ziet, terwijl ze toch zoo hoogst belang-
wekkend en aantrekkelijk zijn. En dankbaar dat ze zijn!
In den Hortus te Amsterdam bestaat een groepje van
deze bekoorlijke planten, die op de plek waar zij staan,
geleidelijk forseren, breeder en bloemrijker zijn gewor-

Redactie:

B. BOON en A. J. VAN LAREN.

Bijdragen en andere inzendingen te adresseeren aan een der beide redactieleden (voor de adressen zie hieronder):

Vaste medewerkers:

Mej. GEERTER. CARELSEN, A. M. VAN DRIEL, G. D. DUURSMAN, W. F. A. GRIMME, Mej. C. C. VOUTE, Mej. MIA KARSTEN, J. C. MUIJEN, L. C. MUIJEN, LEONARD A. SPRINGER, (Dendrologie), Dr. A. KLARENBECK, F. J. A. PORTIELJE, V.D.M. (honden), Chr. H. J. RAAD (Bijenteelt), J. VAN ZUIDEN (Pluimvee), G. BLEEKER, A. GREVENSTUK Thz. H. RAMAER, J. VERSCHUUR, en anderen.

Ten einde zoo min mogelijk vertraging te hebben bij de beantwoording der Vragen, verzoeken we onzen lezers, zich aan de volgende regels te willen houden:

Papier aan een zijde te beschrijven.

Postzegel à 10 cent insluiten.

Elk schrijven voluit en duidelijk onderteekenen.

De vragen beknopt maar zeer duidelijk gesteld zenden aan volgende adressen:

Plantenleven, Aquarium, Terrarium, Nuttige en Schadelijke Dier-Plantenziekten, Wilde Vogels, Honden: aan den Red.: B. Boon, Overtoom 309, Amsterdam.

Bloementuin, Tuinaanleg, Kascultuur, Rozen en Orchideeën: aan den Red. A. J. v. Laren, Hortulanus, Amsterdam.

Kamerplanten: aan een der beide Redacteuren.

Moestuין of Fruittuin: aan den heer J. C. Muijen, Weimarstraat 415, 's-Gravenhage, of aan den heer L. C. Muijen, Valkenburgweg, Voerendaal (Limburg).

Bodem en Bemesting: aan den heer W. F. A. Grimmé, te Lisse.

Bijenteelt: aan den heer Chr. H. J. Raad, Hilversum.

Pluimvee: aan den heer J. van Zuiden, Paardekraalstr. 3, Amsterdam.

Ongefrankeerde of ontoereikend gefrankeerde brieven, worden geweigerd.

den. En dat, waar zij zeker in de laatste 12 jaren niet verplant zijn. Dat heeft haar in 't geheel niet gedeerd! Integendeel, zij kwamen elk jaar weer iets zwaarder, sterker en vroolijker terug.

Na den bloei, die in Mei en Juni valt, is het met de schoonheid der plant snel gedaan. De planten ontwikkelen dan haar vruchten, en dat spant haar zóó in, dat de bladeren zienderoogen verslappen, tegen den grond zich vleien en dra ook afsterven; voor de rest van den zomer is haar plaats dan ledig.

Maar, in een gemengde groep van vaste planten, in een randbed e. d., waarin zomer- en herfstbloeiende soorten het blijde bloemenleven voortzetten, is dit geen bezwaar; want deze kunnen met haar loof en bloeiwijzen de open plek grootendeels maskeeren, zoodat men de Dodecatheons dan niet mist, maar ze graag haar diepe rust gunt.

De Dodecatheons zijn planten uit Noord-Amerika. De Franschen noemen de Dodecatheon *Meadia L. Gyrosceltes de Virginie*, ook wel *Douze Dieux* (Twaalfgodenbloem), naar den geslachtsnaam, die is samengesteld uit de woorden *Dodeka* = twaalf en *theos* = God. De Engelsen en Amerikanen noemen haar *Virginian Cowslip*.

Laten we nu eens zien welke soorten van Dodecatheons ter onzer beschikking staan. Een der bekendste soorten is de bovengenoemde *Dodecatheon Meadia L.* met langwerpige-ovale, ongelijk getande, in de bladsteel aflopende bladen, die alle grondstandig zijn. De knikkende bloemen, die den vorm en houding van de ons bekende Cyclamenbloemen bezitten, zijn purperroze van kleur, met een geel en roode teekening bij het naar de aarde gekeerde hartje. Ze zijn, evenals de Cyclamenbloemen, vijftallig, maar, de Cyclamenbloemen staan afzonderlijk elk op haar eigen steel, de Dodecatheonbloemen zijn telkens tot een schermvormigen tros op een gemeenschappelijken bloemsteng vereenigd.

De bloemstengels van *D. Meadia* kunnen 40 à 50 c M. hoog worden, bij goede cultuur hooger nog.

Er bestaan van deze soort variëteiten met witte, roode en donkerroode bloemen.

De *Dodecatheon Jeffrei* Moore is welhaast een nog mooiere soort, met grootere bloemen; deze groeit in het westen van Noord-Amerika. Ze vormt een forsche plant met bloemstengels van ongeveer dezelfde hoogte. De kleur der bloemen is donkerder, en helt meer naar karmijnrood.

Van de andere soorten noem ik nog *Dodecatheon frigidum* Cham. & Schlecht., uit Oregon, met witte bloemen, *D. Hendersonii* Gray, ook uit Oregon, met ovale bladen en violetroze bloemen, *D. integrifolium* Michx. met nagenoeg gaafrandige, eivormige tot lancetvormige bladen met roodvioletten bloemen, enz.

Dodecatheons groeien het beste op een lichtbeschaduwde plaats in vochthoudenden, veenachtigen, eenigszins zandigen grond. Wie ze zich aanschafft, wil ze niet meer missen!

v. L.